AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 19. JOLIET, ILLINOIS, 29. JANUARJA 1918. LETNIK XXVII

Avstrija se poganja za poseben mir z Rusijo.

Pripravljena "sprejeti demokratski program izvzemši točko o samoodločevanju narodov".

NEMČIJA ŠE NOČE POPUSTITI.

Nemiri v Avstriji in Nemčiji. Lačno ljudstvo zahteva splošen mir.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vidi znamenja revolucije.

Washington, D. C., 24. jan. — Razmere v Avstriji obetajo revolucijo dalekosežnih posledic, je pravil danes poslanec Fess iz Ohia. Rekel je, da tolmači med besedami brzojavk, da je nemir in nezadovoljnost zaradi obrtnih razmer v Avstriji, katera ni nikdar brez revolucije.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

200,000 delavcev še stavka.

London, 24. jan. — Poročila prejeta v Kodanju iz Dunaja, kakor jih je poslal poročevalec za Exchange Telegraph Co., naznanjajo, da 200,000 delavcev še stavka, in da se štrajk nadaljuje v Budimpešti. Neka dunajska brzojavka na berlinko "Vossische Zeitung" pravi, da se ej z delom zopet pričelo deloma v ponedeljek, a da se štrajk nadaljuje v številnih velikih tovarnah.

Skrajneži niso zadovoljni s poravnavo, doseženo vsled vladnih dopustitev socialistom. Med delavci razširjajo letake, hudo napadajoč voditelje uradne stranke.

Pritožujejo se nad Nemci.

Reuterjeva brzojavka iz Curiha poroča, da dunajski časopisi od ponedeljka naznanjajo, da so imeli voditelji znatno težavo pri pregovarjanju štrajkarjev, da se vrnejo na delo. Razni govorniki na nekem velikem shodu so se pritoževali, da so bili avstrijski socialisti puščeni na cedilu po svojih nemških sodrugih. "Zeit" pravi, da pomanjkanje premoga na Dunaju provzroča veliko trpljenje. Ženske čakajo po več ur pred skladišči za premog in se morajo vračati domov v obupu, brez kuriva. Ostro vreme povečava splošno bedo.

Dunajska "Reichspost", glavno vojaško glasilo, izjavlja, da se je štrajk končal v izjalovljenju, da se bodo zmanjšani deleži moke nadaljevali, in da mirovna pogajanja v Brest-Litovsku niso napredovala niti za korak.

"Igranje z ognjem."

Brzojavka iz Kodanja pravi, da je nemških socialistov glasilo 'Vorwaerts' v sredo natisnilo opazke drja. Eberta pred glavnim državnozborskim odborom, kjer je izjavil, da so senzačne govorice o "pocestnem bojevanju v Budimpešti in na Dunaju ter o proglasitvi republike v Pragi" (Češko).

"Nemška vlada se igra z ognjem; položaj v Nemčiji je le malo različen od avstrijskega," navaja "Vorwaerts" Philip Scheidmemanna, voditelja večine nemških socialistov, kot svarilo nemškim oblastvom v govoru pred glavnim državnozborskim odborom.

Ob istem času je bil izdan na Dunaju danes uraden zanik poročila, da je bila avstro-ogrska vlada strmoglavljena, po brzojavkah iz avstrijskega glavnega mesta, prejetih v Londonu. To se očividno tiče petrograjskega poročila o brezžičnih brzojavkah iz Avstrije, ki so pripovedovale osnovanje revolucijonarnega kabineta.

Čehi rešetali von Seydlerja.

Poročajoč o seji avstrijskega parlamenta v sredo, opisuje berlinska "Vossische Zeitung", po amsterdamskih brzojavkah, prvega ministra von Seydlerja v stanju brezpomočnosti, obkoljenega po razdraženih Čehih in drugih zbadavcih, v burnem prizoru.

Ko je prvi minister odgovoril na neko interpelacijo glede resolucije, sprejete po praških poslancih in zahtevajoče pravico do samoodločbe, so Čehi zakričali: "Laži! Proč s Von Seydlerjem! Vi ste drugi general Hoffman!" (Gen. Hoffman je glavni nemški vojaški zastopnik pri mirovnem pogajanju v Brest-Litovsku.)

Victor Adler, sociališki voditelj, je rekel, da kar so delavci sedaj pridobili potom koncesij je samo začetek.

Prizadeve nemškega cenzorstva, preprečiti javno znanje o avstrijskih štrajkih in mirovnih zahtevah, so bile uspešne nekaj časa, ali novica je polagoma prodrla, in avstrijski dogodki so videti zdaj daleč znani med namškimi delavci. Avstrijsko upanje, da bodo zadnji sledili njih vodstvu, se pa ni uresničilo, dočim so bili nemški časopisi, ki so se drznili podati roko avstrijskemu proletarijatu, strogo zatrti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Izgredi v Berlinu.

Amsterdam, 25. jan. — Hudi izgredi v sredo in četrtek v Berlinu so bili izporočeni v brzojavkah, prejetih tukaj danes. Eno poročilo pravi, da so množice ljudstva korakale po cestah, zahtevajoč mir. Smatrano je bilo za jako značilno, da četrtkovi časopisi niso dospeli danes iz Berlina, kakor običajno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Avstrija za poseben mir z Rusijo.

London, 26. jan. — Brzojavka iz Petrograda na Exchange Telegraph Co., datirana v petek in prejeta tukaj danes, zatrjuje, da je Avstrija izjavila svojo radovoljnost, skleniti poseben mir z Rusijo brez Nemčije. Brzojavka pravi, da Avstrija "sprejema demokratični program, izvzemši odstavek, ki se tiče samoodločbe narodov."

Druga brzojavka na Exchange Telegraph Co. iz Petrograda, datirana v petek, pravi:

"Boljševiški časopisi poročajo danes, da se vršijo velike demonstracije po vsej Avstro-Ogrski. Delavske in vojaške organizacije so bile sestavljene na Dunaju. Velik štrajk se je začel v Varšavi.

"Sociališki kongres v Varšavi je sklenil, organizirati revolucijonaren sovet delavskih in vojaških poslancev.'

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Pogajanje se nadaljuje.

Kodanj (Copenhagen), 26. jan. — Narodni ruski kongres vojaških in delavskih poslancev, kateremu je boljševiška vlada predložila vprašanje o vojni ali miru, je pooblastil ministra zunanjih stvari Trockega, nadaljevati mirovna pogajanja v Brest-Litovsku, poroča petrograjska brzojavka. G. Trockij se povrne v Brest-Litovsk zgodaj prihodnji teden.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vidijo svarilo Nemčiji.

Vatikansko mnenje je bilo, da je grof Czernin posebej nagovoril nemško ljudstvo v svojem govoru, dejansko svareč Nemčijo: "dasi vas podpiramo, je meja." Po tem tolmačenju smatrajo vatikanski uradniki, da bo nagovor spravil v veliko zadrego Pangermane.

Poudarjajo tudi, da je grof Czernin govoril v normalnejših in naravnejših političnih okoliščinah, nego nemški kancelar Hertling, in zato je njegov govor smatrati za važnejši in značilnejši.

Italija popustila glede Dalmacije.

London, 26. jan. — Nedavni poset italijanskega prvega ministra Orlando v Parizu je imel za posledek, kakor

(Nadaljevanje na 3. strani.)

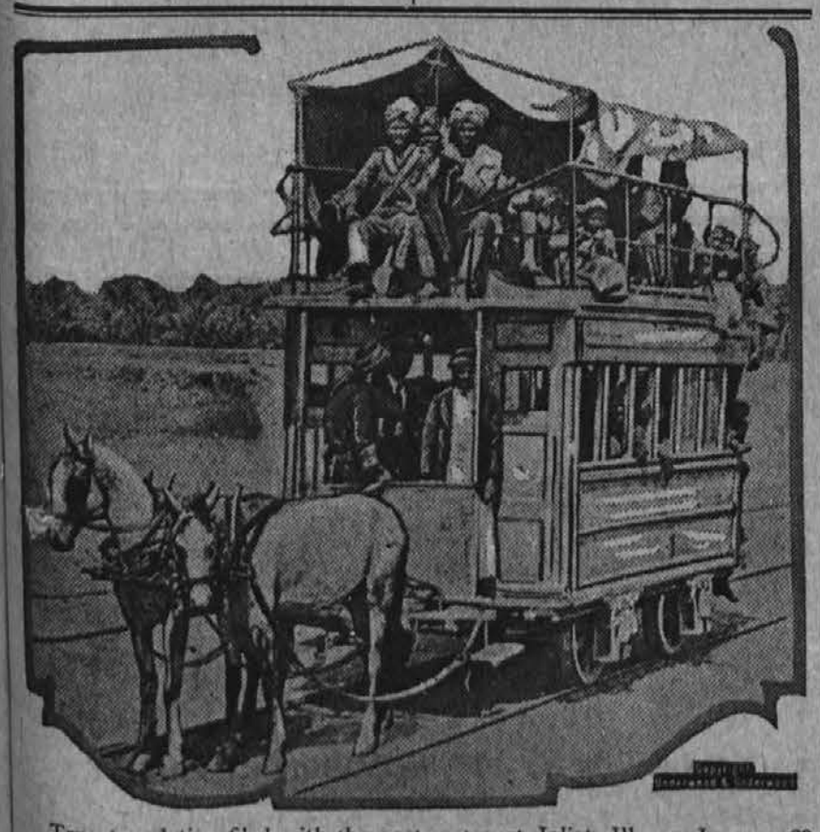

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

INDIJSKE ČETE PRI BAGDADU SE PRIJETNO VOZIJO.

Britanskim četam, ki so osvojile Bagdad, so zelo pomagala v njih uspešnih kampanjah v Mezopotamiji domača indijska krdela. Indijci so dobri borci in trdni v svoji lojalnosti do britanskega cesarstva. Ta britanska uradna fotografija kaže voz obložen ž njimi, ki se peljejo po cestni železnici Bagdad-Kadhiman.

TOPNIŠKI BOJI IN POZVEDOVANJE

Uradna poročila iz Pariza, Londona in Berlina naznanjajo le malo bojevanja.

Z LAŠKE FRONTE NIČ NOVEGA.

Rim poroča samo patrolne spopade ob Brenti in Piavi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 24. jan. — Primerni mir ob vsej fronti je bil prekinjen po živahnih topniških bojih v pogorskih okrajih, ob rekah Chiese in Adiža, na slemenih Montella, ob Piavi in proti brežini ter po patrolnih spopadih na vzhodnem robu Asiaške visoke planote in v soseščini Cavacucherine.

Pri Capo Sile so mali oddelki s presenetljivim napadom osvojili neko sovražnikovo prednje stražišče, prepodili posadko in uplenili znatno množino orožja in streliva.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Topniški dvoboji.

Rim, 25. jan. — V Lagarinski dolini ter med rekama Brenta in Piave so naše baterije učinkovito odgovarjale sovražnim topovom, ki so kazali več delavnosti. Na severnem vrhu Monte Melago in na Monte Asolone so bile avstrijske patrole razkropljene.

Znatno sovražna zrakoplovska delavnost je bila od Adiže do Brente in ob Piavi, ali zrakoplove je odvračalo od naših frontnih linij streljanje s strojnimi puškami.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nič posebnega.

Rim, 27. jan. — Pri Capo Sile so snoči sovražni oddelki poskušali približati se našim zamotom pri predmostju, a so bili takoj odbiti po živahnem streljanju. Naše čete so podjele potem protinapad in dovedle nazaj ujetnikov. Topniško bojevanje, raztezajoče se ob vsej fronti, je bilo znatno v Lagarinski dolini, na Asiaški visoki planoti in ob srednji Piavi.

Zrakoplovska delavnost je bila znatna od Gardskega jezera do morja. Britanski zrakoplovci so zbili dva stroja v sovražnih linijah in enega v plamenih.

Med 7. uro snoči in davišnjim svitom so sovražni zrakoplovci izvedli ponovne napade na planjavo med Brento in Piavo, zlasti na Treviso in Mestre, kjer so bile med žrtvami tri ženske usmrčene in tri ženske ranjene. Največja gmotna škoda je bila napravljena na treh bolnišnicah v Mestru.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 25. jan. — Ničesar važnega ni izporočiti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 24. jan. — Ničesar ni izporočiti, izvzemši napad vzhodno od Auberiva, v katerem smo dobili nekaj ujetnikov.

London, 24. jan. — Nič posebno zanimivega ni izporočiti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Topniški boji.

Pariz, 25. jan. — Živahni topniški boji so bili v okraju Maisons de Champagne in na nekem odseku avocourtske fronte.

Severno od reke Aisne smo lahko odbili dva napada proti našim malim stražiščem. Naše in sovražno topništvo je bilo dokaj delavno med prvim delom noči na fronti Chaumskega gozda. Noč je bila pokojna povsod drugod.

Dva nemška zrakoplova sta bila zbita med dnevom 24. jan., eden izmed njih po streljanju z našimi obrambnimi topovi.

London, 25. jan. — Sovražno topništvo je bilo delavno snoči in v ranem delu noči zapadno od La Vacquerie in v soseščini Passchendaela. Sicer ni bilo ničesar posebno zanimivega.

WILSON ZA PRAVIČEN MIR.

Namerava v nagovoru red kongresom še enkrat pojasniti vojne cilje aliirancev.

GEN. WOOD RANJEN V FRANCIJI.

Hranite in varčujte, da pripomorete aliirancem do zmage v vojni.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Hranite in pomagajte aliirancem.

Washington, D. C., 26. jan. — Predsednik Wilson je prizval ameriško ljudstvo danes, doprinašati nadaljnjih žrtev v svrho, da pomore pridobiti vojno.

V proglasu izjavlja predsednik, da je potrebna skrajna prizadeva od strani Amerike v svrho, zalagati evropske aliirance z življenskimi potrebščinami.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Wilson se trudi za mir.

Washington, D. C., 27. jan. — Predsednik Wilson se bo iznova odločno potrudil za dosego miru, preden nastopijo ameriške čete na bojnem polju spomladi.

Ta vest prihaja danes iz zanesljivega vira. Predsednik je baje zaupal svojim svetovalcem, da dočim so Združene Države pripravljene na boj za mir do konca svojih pripomočkov in se pripravlja za dolgo vojno, namerava izčrepati vsako možnost dosege miru, preden začne Amerika bojevanje v veliki meri.

Utegne nagovoriti kongres.

V kaki obliki se razvije predsednikova mirovna namera, še ni znano. Ni neverjetno, da bo zopet nagovoril kongres o vojnih ciljih in mirovnih pogojih z namenom, da vzdrži nedavne zamene mnenja med vojskujočimi se, iz česar se utegne, kakor je upati, razviti mirovno pogajanje.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Gen. Wood ranjen na Francoskem.

Washington, D. C., 27. jan. — Generalmajor Leonard Wood, na opazovalnem potovanju v Franciji, je bil lahko ranjen danes po slučajni eksploziji, ki je usmrtila pet francoskih vojakov in ranila dva druga ameriška častnika.

Tajnik Baker je naznanil nezgodo v sledeči izjavi:

"Brzojavka po kablu iz glavnega stana gen. Pershinga pravi, da se je pripetila danes slučajna eksplozija, ki je usmrtila pet francoskih vojakov ter lahko ranila generalmajorja Wooda v ramo, podpolkovnika Charles E. Kilbourna v oko in majorja Kenyon A. Joyce-a v ramo."

Jolietska novica.

— Na zborovanju jolietske podružnice S. N. Z. prihodnjo nedeljo bosta govorila dr. Bogumil Vošnjak in g. R. Trošt. Več naznanimo v petkovi št. A. S.

Proglas guvernerja illinoiškega.

Guverner Frank O. Lowden je izdal proglas, s katerim določa teden začenjajoč dne 3. februarja kot Hranilni teden. Proglas slove:

Springfield, Illinois, 24. januarja. — Izredne stroške naše vlade ob tem času moramo založiti, kolikor je mogoče, z osebnimi prihranki. To je starošegni način, — to je najvarnejši način. Za izvršitev tega je vlada izdelala načrt za prodajo **vojno-hranilnih znamk in potrdilnic** (War savings Stamps and Certificates). Tisti načrt je občudovanja vreden.

Po njem tudi dninar lahko postane imetnik vladnih vrednostnih papirjev, pod pogoji, ki so ugodnejši, nego najbogatejši v deželi. Po njem je priložnost, učiti celo šolske otroke navad varčevanja, kakor še nikdar poprej. Naše ljudstvo je bilo na glasu zaradi svoje razsipčnosti in zapravljivosti. Če se nam posreči, izkoreniniti to zapravljivost in razsipčnost, bomo lahko podprli vojno z denarjem. Kar je enako važno, navadili se bomo varčevanja tako, da bomo sposobni založiti vse stroške za obnovo koncem vojne. Če se te navade udomačijo, smo pridobili našo največjo narodno imovino in bomo vedno na finančnem dobitku vsled vojne. Če bodo naši ljudje vobče postali lastniki vladnih vrednostnih papirjev, bodo boljši državljani in imeli bomo boljšo deželo.

Jaz torej določam teden, ki se začne dne 3. februarja 1918, kot **Hranilni teden** (Thrift Week) ter nujno priporočam vsem možem in ženam in fantom in dekletom illinoiškim, da začno hraniti ali varčevati v sorazmerju s svojim imetjem potom varnega in plemenitega sredstva, katero na ta način nudi vlada.

Dano pod mojo roko in velikim državnim pečatom v kapitolu v Springfieldu štiriindvajsetega dne januarja v letu našega Gospoda tisočdevetstoinosemnajstem in neodvisnosti Združenih Držav stoindvainštiridesetem.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 28. jan. — Vsakoletno cerkveno zborovanje naše slovenske župnije sv. Jožefa se je vršilo včeraj (v nedeljo) popoldne, začenši ob 4. uri. Udeležba je bila lepa in zborovanje se je vršilo v najlepšem redu. Izvoljen je bil stari cerkveni odbor, v katerem so gg.: Rev. John Plevnik, naš g. župnik kot predsednik; John Grahek, blagajnik; Anton Glavan, Jožef Erjavec iz Rockdala, Jožef Muhič, Anton Golobitsh, George Stonich, Anton Nemanich, Mih. Ursich, John Filak.

Iz celoletnega računa naše cerkve posnemamo, da so znašali od 1. jan. 1917 do 31. dec. 1917 dohodki $27,167.07 in stroški $17,183.72, na dolgu se je plačalo $4,000.00, preostanek $5,983.35. Finančni napredek je bil torej jako lep. Pa tudi napredek v dušnem oziru je bil prav znaten, kajti med letom 1917. je bilo v naši cerkvi 33,108 sv. obhajil, ali nad tisoč več nego prejšnje leto.

— Smrtna kosa. Rojak John Strle, doma iz Loža na Notranjskem, oženjen, član društva sv. Frančiška Sal. št. 29 K. S. K. J., je umrl včeraj (v nedeljo) zjutraj v svojem stanovanju na N. Chicago st. Nekega mrzlega dne se je pri delu prehladil in je nevarno zbolel. V noči od petka na soboto ga je previdel s sv. zakramenti za umirajoče g. župnik, Rev. John Plevnik, ki je bil poklican k bolniku ob dveh po polnoči. Pogreb se bo vršil v sredo dopoldne. Več izporočimo, kadar izvemo.

— Hudo je zbolela mrs. Theresa Erjavec iz Rockdala, soproga našega cerkvenega odbornika g. Josepha Erjavca. Naš g. župnik jo je v petek popoldne previdel s sv. zakramenti. Iskreno želimo, da gospa okreva.

— Iz bolnišnice sv. Jožefa. Rev. John Plaznik nam poroča: Rojak Charles Žlajpoh, ki leži že nekaj tednov v bolnišnici, želi, da ga kak prijatelj obišče. — Frank Kvaternik je že boljši. — Tako tudi mrs. Gornik. — John Mandel je srečno prestal vročinsko bolezen in se vrne domov tekom tega tedna. — Mladi John Babič, ki se je bil po nesreči obstrelil v peto, se še nahaja v bolnišnici. — Tako tudi neki Korošec, za čigar ime ne vemo.

—Srebrna poroka. Rev. John Plaznik, naš g. kaplan, je bil včeraj v La Sallu, Ill., kamor je bil povabljen na srebrno poroko, katero sta obhajala g. Frank in ga. Mary Stušek. Tem povodom so imeli naši vrli Lasallčanje imenitno slavnost, s katere je prinesel Rev. Plaznik vse polno pozdravov vsem slovenskim Jolietčanom, zlasti od g. Antona Štrukla, predsednika društva sv. Družine št. 3 D. S. D., na pevsko-dramatični odsek dr. sv. Cecilije.

— Joe Šuklje v zaporu. "The Chicago Daily Tribune" je prinesla sledečo brzojavko:

Camp Dodge, Ia., 23. jan. — Sodbo izrekajoč v slučaju Joe Schucalya (!), Joliet, Ill., člana stotnije H, 347. pešpolka, je generalni avditor vojaški izjavil, da so tujci brez prvega papirja v Združenih Državah, ki ne zahtevajo oproščenja, podvrženi vojaški službi po zakonu o naborni službi. Schucalya (Šuklje), "Austrian", je bil pred kratkim obsojen v desetletni zapor v Fort Leavenworthu po generalnem vojnem sodišču tukaj pod obtožbo ubega, ker se ni zglasil pri krajevnem odboru, ko je bil potrjen za službo.

Ko se je registriral zadnjega junija, ni Schucalya prosil oproščenja, niti izjavil svoje namere, postati državljan Združenih Držav. Vprašanje o njegovi podvržnosti za službo je nastalo z ozirom na njegovo stanje kot avstrijski državljan in ker ni zahteval oproščenja.

Kakor izjavlja generalni avditor major Graham, je ta slučaj prvi svoje vrste, ki je prišel na znanje vojaškim oblastvom.

— Sijajen sprejem. Srbska vojna komisija, ki se mudi v Združenih Državah že nad mesec dni, je bila sijajno sprejeta in prisrčno pozdravljena včeraj v Chicagu. Jolietski Jugoslovani, ki so se mnogobrojno udeležili velikanskega zborovanja v Auditoriumgledišču popoldne in slavnostne pojedine v La Salle hotelu zvečer, so se vrnili v Joliet polni navdušenja in kar vsi goreči za Jugoslavijo. O raznih govorih, ki so jih imeli tem povodom imenitni možje, več prihodnjič.

— Mesečna seja jolietske podružnice S. N. Z. (Slovenske Narodne Zveze) bo prihodnjo nedeljo, dne 3. februarja, popoldne v naši stari šoli. Več o tem naznanimo prihodnjič. Podružnica šteje že 67 članov in članic. Ali ste že pristopili? Če ste narodnjak, pristopite!

— "Hranilni teden" (Thrift Week) v državi Illinois se prične dne 3. februarja t. l. Opozarjamo na tozadevni guvernerjev proglas na prvi strani te št. A. S.

— Zopet sneg. V soboto je zopet strašil snežen vihar, ki pa topot ni bil tako hud, kakor tisti nedavni, ki nam noče iz spomina.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

SERŽANT JOS. JURJEVIČ ML.

Na sliki je videti seržant Jos. Jurjevič ml., najstarejši sin g. Jožefa in ge. Marije Jurjevič, cor. Broadway & Moran st., ki se nahaja izza dne 9. sept. 1917 v Strič-Samovi vojaški službi, in sicer sedaj v (taborišču) Camp Pike, Arkansas. Pred tremi tedni se je nahajal doma na dopustu in je vzbujal po Jolietu občudovanje, ker je tako hitro avanziral.

Eveleth, Minn., 23. jan. — Sprejmite tudi od mene, g. urednik, nekaj vrstic iz našega Eveletha, iz največje slovenske naselbine na Range. Poročati Vam moram najpoprej veselo poročilo, katero smo slišali o novoletnih praznikih v cerkvi od našega priljubljenega g. župnika. Povedal nam je g. župnik, da se je dolg na naši cerkvi znižal v zadnjem letu za $2,000.00. Da bi te, v enem letu plačati $2,000 v našej fari, ki je bila o nastopu g. župnika Leskovica tako strašno razburkana in razdvojena, to je pa lepo! To pač kaže, kako skrben je naš g. župnik za napredek naše fare, kako dobro zna gospodariti, da mu ga ni kmalu para. Zato ga pa tudi vsi farani brez izjeme ljubijo in spoštujejo in mu grejo z veseljem na roko.

Zdaj rad dam za cerkev, ker vidim, da se dolg znižuje, pa ne zvekšuje, kakor nekdaj, tako se lahko vsak trenutek sliši po naselbini. Veste, g. urednik, ko bi Vi vedeli, kakšne razmere so bile v našej fari takrat, ko je g. župnik Bilban zapustil Eveleth, bi se za glavo prijeli in bi se čudili, da so se razburjeni ljudje sploh zamogli v tako kratkem času toliko pomiriti. Vse zasluge pri tem pa ima naš g. župnik, ki je s svojim mirnim postopanjem v tako kratkem času pomiril razburkane duhove.

Le eno človeče še nima miru in to je naš "kunštni šoštar" Martin Panian, katerega je tako imenitno orisala in pohvalila zadnja "Ave Maria". Le on še zakvaka kje v kakem časniku, a revček nima sreče, ker se mu hitro dokaže laž njegovih besed, kakor smo brali zadnjič enkrat v "Glas Naroda". In zdaj se že uredništva sramujejo in nočejo več sprejemati njegovih čenčarij v dopise, ampak mora siromak že plačevati, da se njegove prismodarije sprejmejo v list. Ti ubogi črevljarček, kako se nam smiliš, ko tako žalostno pretakaš grenke solze na jami "Narodnega Doma". Ali ne bi raje zasipal tam, kakor pa da se vtikuješ v naše farne razmere? Pusti pri miru naše žene in našega dobrega g. župnika, ki se tako lepo trudijo za napredek cerkve. Saj Ti ne maraš cerkve, in če jo ne maraš in ne rabiš, jo pa pusti na miru! Tako dela vsak pameten človek. Seveda nimaš toliko pameti, zato pa ravnaš tako, vsaj to spričevalo Ti dajejo vsi tukajšnji farani, da si bolj slab pri pameti, in to je dovolj.

Da, g. Panian, mi vsi poznamo našega g. župnika, ljubimo in spoštujemo ga kot moža na svojem mestu, ki se toliko trudi za napredek naše cerkve. In zato ga bomo radi podpirali, če je to zdaj Tebi prav ali ne. To se kaže prav lepo ravno zopet sedaj. G. župnik je oznanil veselico na pustno nedeljo, t. j. 10. febr. in je prosil, da bi družine dale kakšno reč na tikece. In kako pridno sedaj naše dobre žene prodajajo tikece na razne reči, da mora res veseliti vsakega dobrega farana, a našemu Martinu pa srce od žalosti in jeze poka in gotovo že kuje v svojej prebrisani glavi, kako bo zopet dal žalostne matere in prečastitega v "cajtinge". Pa le tuhtaj, kakor hočeš, saj si sam na Evelethu, saj se Ti vse samo smeji. Prosimo tudi našega priljubljenega g. župnika, naj se ne ozira na Panianove čenče in njegovo lajanje. Ti Panian pa se primi svojih črevljev, pa pusti farane in cerkev pri miru. Ako imaš še kaj prostega časa, se pa podaj na Adam Ave. in Hayes Street in premišljuj, kako bi ložje zadelal veliko jamo priljubljenega Tvojega "Doma" s Tvojimi tisočaki, ki jih pometaš, kakor praviš, proti Minersbanki. Daj še Ti kakega teleta, kravo, vola ali če tudi kakega bika za "Tvojo cerkev", potem bo pa šel "Dom" naprej in bo jama kmalu zapolnjena. Si zastopil? Pa se ne smeš preveč jeziti, da Ti se nazadnje še žolč ne razlije po Tvoji modri glavi!

Eden, ki Te dobro poznam.

Sheboygan, Wis., 25. jan. 1918. — Kakor povsod, tako tudi pri nas smo dobili zadosti praznikov. To bode pa za tukajšnje delavce velik udarec. Tukaj so še zelo premajhne plače proti taki draginji.

Zadnje čase so bili tudi pri nas takšni zameti, kakršnih še ne pomnijo tukaj od l. 1881, tako da s snegom smo pa založeni tako, da ko bi postali ti kupi sladkor, bi bilo naše mesto vredno nekaj milijonov več; ali pa ko bi postal vsaj premog, to bi tudi nič ne jadikovali, ali sneg je pa vsakemu na poti.

Tukaj so bili v nedeljo govorniki gg. Rudolf Trošt in Anton Grdina in pa Paul Schneller. Ne vem pa ne, kako so kaj napravili biznes. Ideja njih je lepa. Toda tri narode skupaj spraviti, ki se sovražijo, je pa težko. Govoriti je lahko, kaj pa storiti? Ali bode kaj lepše zvonilo, kadar se bodejo prikazali naši govorniki na našo lepo Slovensko zemljo? Meni se zdi ravno tako za naš slovenski narod, da plešemo še vedno okrog tistih obročev, kakor so nekdaj plesali pred krutim Obrom. Ko bi bilo kaj takih mož, kot je bil dr. J. E. Krek, kakor je državni poslanec Gostinčar, potem bi morda prišel naš narod iz katakomb na prosto, potem bi zasijala prostost svobode nam Slovencem. Taki možje, ki imajo kako besedo na pravem mestu. Res žalostno bi bilo, ako bi se naše lepe Karavanke morale ukloniti kakemu polentarju. Kdo ne občuduje lepote Blejskega jezera! Ali kdor je hodil po Vintgarju, po tistem lepem, čarobno krasnem odprtem tunelu; kdor je bil že na lepih Kamniških planinah, njemu mora srce krvaveti, ako premišljuje, da Slovenec nima več pravice do vse te krasote. Zato pa kedor misli iti še v svojo lepo domovino, naj se potrudi, da bode dobil si pravega duha za rešitev te krasote.

Tukaj v naši naselbini se je tudi ustanovila podružnica S. N. Z.

Dalje tudi naznanim, da bodejo pred stavljale društvenice Kraljica Majnika dve igri: "V Koloradskih gorah," poslovenil Rev. Plaznik, in "Jeza in kes nad petelinom". Kdor hoče imeti veselo zabavo, naj le pride v Cerkveno dvorano dne 3. feb. zvečer. Začetek veselja bo ob 6. uri, začetek iger pa ob pol 8. uri.

Vas pozdravljam vse naročnike tega lista in želim, da bi list napredoval.

J. P.

St. Paul, Minn., 20. jan. — Spoštovano uredništvo Am. Slovenca! Prosim za par vrstic prostora. Že dolgo časa ni bilo slišati od St. Paula, kako se imamo mi Slovenci tukaj. Nas je le malo, kake štiri družine in par delavcev, kateri se še dosti dobro razumemo. Pečamo se s krojaško obrtjo in nekateri še dosti dobro napredujejo.

Sprejel sem pismo iz Brockwaya od č. g. župnika g. Trobca, da bo imel ob pol 11. uri slovesno mašo v sv. Neže ali St. Agnes cerkvi prevzvišeni g. škof Trobec. Dal sem vednost vsem Slovencem in smo se tudi večinoma vsi udeležili. Cerkev je bila napolnjena ljudstva in vse je bilo vneto, ko smo videli slovenskega vladiko v visoki starosti, ko je še z močnim glasom zapel pri sveti maši. In želimo tudi vsi Slovenci tukaj prevzvišenemu g. škofu Trobcu trdno zdravje in najvišjo starost. Tako želimo tudi navzočim duhovnikom, ki so pri sv. maši stregli: č. g. Dr. Seliškarju in č. g. župniku Ogulinu, ki to cerkev in faro oskrbuje. Upamo, da se bomo Slovenci bolj pri slovenskih duhovnikih svetih maš udeleževali, da bodemo tudi večkrat se sešli!

Pozdravljam vse Slovence, sorodnike in prijatelje po širni Ameriki. Am. Slov. pa še mnogo novih naročnikov. Velespoštovanjem

Frank Lach.

DR. ŠUŠTERŠIČ DOIGRAL ULOGO.

Slovenci proti dr. Šušteršiču.

"Jugoslovenski Svijet" z dne 22. t. m. prinaša pod gornjim naslovom sledeča poročila:

Politika, katero igra dr. Šušteršič v zadnjem času, je nenarodna in nedemokratska, kakor smo že ponovno povdarjali v Jug. Svetu. Iz osebnega koristolovstva zapostavlja koristi stranke še bolj pa koristi celokupnega naroda. Ker so vstali proti taki politiki nasprotniki v njegovi lastni stranki, pred vsem pokojni dr. Krek, je deloval dr. Šušteršič na to, da jih odstrani iz stranke, da bi imel tako proste roke. To se mu je deloma tudi posrečilo, s tem pa je zažgal ogenj, ki se je razširil po vseh slovenskih pokrajinah in na katerem se je sedaj sam opekel.

Posrečilo se mu je razcepiti Slov. Ljudsko Stranko, katere načelnik je bil dolgo časa, toda s tem je le dosegel, da so se vsi zavedni in narodni Slovenci obrnili proti njemu. Dno sodu pa je izbil s svojim izstopom iz Jugoslovanskega kluba, češ, da se ne strinja s taktiko voditeljev, predvsem predsednika Jug. kluba, dr. Korošca, povod vsemu pa je dalo dejstvo, da ni bil izvoljen v delegacije.

Ta njegov korak se splošno obsoja na Slovenskem, in celo njegovi dosedanji najvernejši pristaši so mu obrnili sedaj hrbet. Obsoja ga tako inteligenca, kakor priprosto ljudstvo, obsoja ga celo njegovo lastno časopisje, ki noče imeti nobenega stika več z njim. Odpovedala sta se mu Slovenec in Domoljub, kar je najboljši dokaz, da je dr. Šušteršič doigral svojo žalostno ulogo na Slovenskem.

Posamezne volivne občine so mu poslale nezaupnico in zahtevale, da odloži svoj državnozborski mandat in mu odvzele tudi častno občanstvo. Ostali so mu zvesti edinole oni, ki odobravajo še vedno avstrijsko politiko, katerim ni mar blagor naroda, kakor je tudi dr. Šušteršič vedno bil na strani vlade ter se dogovarjal celo v zadnjem času, ko se je ves slovenski narod s svojimi zavednimi poslanci na čelu potegoval za svoje pravice, z raznimi avstrijskimi biriči, z grofom Zichyjem, Czerninom, banom Rauchom, itd., na škodo slovenskega in jugoslovanskega naroda. In sedaj žanje, kar je sejal.

Ljubljanski škof proti Šušteršiču.

Ljubljanski Slovenec objavlja 26. novembra odločen uvodnik proti dr. Šušteršiču, katerega je podpisal ljubljanski knezoškof dr. Jeglič. Najvažnejša v tem članku so naslednja mesta:

"Pri izobraženih krogih Sl. Ljudske Stranke se je vedno bolj širilo prepričanje, da ni politika dr. Šušteršiča dovolj narodna in demokratska... Videl sem, kako izgublja zaupanje ne samo pri vseh izobraženih ljudeh, temveč tudi pri vseh Slovencih izven Kranjske in pri Hrvatih... Od vseh strani so se slišale pritožbe nad njegovim absolutizmom."

Škof nato opisuje svoje prizadevanje za pomirjenje v stranki, toda dr. Šušteršič že znal to vedno preprečiti, vsled česar je odpor proti njemu vedno bolj rastel. "Najvažnejše je bilo to, ker niso naši poslanci izvolili načelnika Sl. Lj. St. v delegacije. 17. t. m. sem se podal osebno k dr. Šušteršiču in mu rekel, da je vse moje prizadevanje za pomirjenje zastonj in brezkoristno. Pri tej priliki mi je povedal, da je izstopil iz Jug. kluba. Ves presenečen nisem mogel dosti govoriti n sem odšel žalosten domov. Zvečer je priobčil Slovenec razne dopise g. Šušteršiča. Polastil se me je strah. Kaj bo sedaj? Kako se bodo držali duhovni? Napisal sem naslednje pismo Šušteršiču:

"V včerajšnjem Slovencu sem prečital Vaše izjave. Alea jacta est, napovedan je javen boj. Ponavljam, kar sem Vam trdil včeraj: Opozicija v Sl. Ljud. Str. ni proti kršanskim načelom, **temveč edinole proti Vaši osebi in proti Vašemu postopanju."**

Dalje je škof v tem pismu indirektno pozval dr. Šušteršiča, da naj izstopi iz javnega življenja.

V drugem delu članka nastopa Jeglič odločno proti novoosnovani Šušteršičevi Kmetski stranki in pozivlja duhovščino, da ostane zvesta Slov. Ljud. Stranki. Konečno navaja razloge, zakaj je podpisal znano izjavo vseh slovenskih strank za združenje Jugoslovanov, ter navaja kot glavna razloga sledeče: "Storil sem to kot odločen protest proti velikim krivicam, katere so nam že storile in katere nam še sedaj pripravljajo brezobzirne pangermanske stranke. Storil sem to, da podam odločen protest proti nasilju, s katerim tlačijo Madžari slovanske narode, ki se nahajajo pod njih upravo."

Šušteršičevi volilci.

Slovenec in Slovenski Narod objavljata izjave občinskih odborov Šušteršičevega volivnega okraja, v katerih izražajo dr. Šušteršiču nezaupnico in ga pozivljajo, da odloži vse mandate. Velika občina Borovnica je poslala na primer dr. Šušteršiču naslednje pismo: "Ker ste izstopili iz Jug. kluba in hoteli uničiti S. L. S., je občinski odbor na današnji seji soglasno zaključil, pozvati Vas da takoj odložite oba poverjena Vam mandata, in izbrisati Vaše ime iz zapiska častnih občanov."

Občina Št. Vid je sprejela naslednjo resolucijo: "1. Ker se poslanec dr. Šušteršič dosedaj še ni vrnil v Jug. klub, mu izreka občina popolno nezaupnico. 2. Jug. Jug. klubu se izreka popolna zaupnica." Občini Medvode in Sora izražate dr. Šušteršiču "skrajno nezaupnico", drugim poslancem pa pravite: "Samo čvrsto naprej! Mi smo z vami!" Občina Preserje je pisala Šušteršiču: "Ker ste v teh težkih časih, ko je treba, da vsi kot en mož stojimo na braniku za realiziranje velike jugoslovanske ideje, pobegnili od zastave Jug. kluba in Sl. L. St., smo izgubili v Vas zaupanje in Vas pozivljamo, da odložite oba mandata." Isti občinski odbor je objednem izrekel zaupnico Jug. klubu in njega predsedniku, dr. Korošču.

Glasilo Sl. L. St. proti Šušteršiču.

Slovenec in Domoljub odločno nastopata proti dr. Šušteršiču, ki nima niti enega lista več za seboj. Slovenski Narod pa javlja 26. novembra, da je kupil Šušteršič Miličevo tiskarno v Ljubljani.

Slovenec od 26. novembra poroča, da je bil na seji članov opozicije v bivšem izvrševalnem odboru in v upravi izvoljen nov začasni odbor S. L. S. ter da je bil za začasnega predsednika izbran prelat Andrej Karlin. Definitivni odbor bo izvoljen na zaupnem sestanku članov S. L. S.

Dve novi Šušteršičevi stranki.

Ljubljanski slovenski listi od 26. XI. poročajo, da je ljubljanski občinski odbornik Kregar osnoval novo "meščansko delavsko Sl. L. St.", ki bo kooperirala s Šušteršičevo "Kmetsko stranko". V novi Šušteršičevi stranki so: dr. Pegan, Dermastija, dr. Lampe, in dr. Zajec. Medtem ko se v proglasu "Kmetske stranke" ne govori o jugoslovanstvu, izjavlja Kregar v svojem proglasu, da bo delovala nova stranka za **"združenje z monarhijo globoko vernih Jugoslovanov pod močnim habsburškim žezlom".** Slovenec nazivlja 28. novembra ta Kregarjev proglas "humoresko" in izjavlja, da "ne bo Kregar z maloštevilnimi pristaši dr. Šušteršiča razbil S. L. S.

Slovenski Narod nazivlja ta Šušteršičev manever "zelo zvito in predrzno politično varanje" in "drzno špekulacijo z naivnostjo katoliških meščanskih in delavskih krogov."

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois.

SLOVENSKI
BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

PAIN-EXPELLER

je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobite. Nikar se dajte premotiti z nižjo ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobete le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo **Loxol** in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c. je koristneja kot pa za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving.

Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Ustanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Zadnja kmečka vojska.

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1573.

Spisal Avgust Šenoa. — Iz hrvaščine poslovenil L. J.

(Dalje.)

Alapič, jahajoč sredi gostih čet pehote, zardi od togote. Oko se mu zaiskri, ustnice se mu tresejo. Iztrga zastavonoši bansko zastavo, zamahne z mečem in zakliče:

"Naprej! Udrite, bojazljivci! Sramota! Junaki ste, pa se bojite teh beračev, teh navadnih požigavcev, ki so zapustili plug, da postanejo sužnji. Naprej, suličarji! Naprej, Uskoki!" Nad ozko dolino je prisijalo solnce, nadaleč se je blisketal sneg, dnevna svetloba se je odbijala na orožju mnogobrojnega pisanega roja, ki se je v kotlini ruval, premetaval, gibal in krvavel na življenje in smrt. Kakor nevihta pridrve z nastavljenimi sulicami zeleni zrinjski konjeniki, metajoč pred seboj kmečka krdela, a izza vsake jame, iza vsakega grma, izza vsakega drevesa se bliska strel za strelom in zvali v sneg po enega konjenika. V brzem teku prilete v dolino temni Uskoki s klobuki. Plašči so jim rdeli kakor divji mak. Vodi jih Strahinič. S hribov okoli zagrmi top za topom, kroglja se zakadi v kup, ki se za kratko razprši, pa zopet stisne. Pridejo do lesene koče ob cesti. Trikrat napadejo, trikrat jih vržejo nazaj, a v četrtič pokrije množica kočo kakor mravlje in podavi vse kmete. Počasi korakajo v gostih vrstah haramije s povešenimi puškami. Modri Turopoljci tišče za njimi ob strani na konjih. Pri ovinku ceste zraven gozdička se vržejo na plemiče kmečki konjeniki in hipoma se zakrešejo sablje navskriž kakor ognjenje kače, a kiji padajo kakor grom na trpežne ščite. V gozdičku kleči za vsakim drevesom kmet, meri in izproži, izproži in meri, konji se vzpenjajo, konjeniki padajo. V dolini kipi povsodi valovito morje glav, nad glavami se lesketa orožje kakor srebrna pena nad valovi. Sedaj je stopila vsa banska vojska v dolino. Alapič kriči, Alapič priganja: "Naprej, naprej!" Banovci pridejo do polovice klanca. Že so blizu mesta Stubice. Vagičevi se razgrnejo brzo na levo in desno in pred gosto bansko vojsko se prikažejo za potokom visoki nasipi iz zemlje, na katerih stoji Lepoič z desetimi topovi in 2000 kmeti. Deset bliskov se zablisne deset gromov zagrmi, beli, ognjeni dim puhne po zemlji, male puške prasketajo, strele sikajo. Prva uskoška četa je en mrtev, krvav kup, vrste haramij obstanejo, konjeniki, zapleteni v divji vozel, se umikajo. "Bombardirji naprej!" zarjove Alapič. Izza goste vrtne ograje bruha ena železna cev za drugo ogenj v okope in odnaša z nasipa kmečke glave. Dim se strne na bojišču v ogromen oblak, v katerem razločiš samo počrnele, krvave ljudi, kako palijo in divjajo. "Naskok!" zapove Alapič. Pehota se zakadi v nasip, se plazi po zemlji, vzpenja se po lestvah in se oprijemlje z nohti po pobočjih z desne in leve v strani banovcev; od cerkve se vsujejo Stubičani, pred njimi na konju Gubec in Mogajič.

"V imenu božjem! Za staro pravdo!" se razlega glav voditeljev. Kakor risi se vržejo Stubičani na haramije. Sekira se bliska in kolje, puške pokajo, iz Gubčevega očesa lete strele, Gubčev kij siple grom, zraven njega pa kosi Mogajič kakor angel smrti. Ena četa razbojnikov je obkoljena od kmetov. Hoče prodreti. "Razsekaj kmečki plevel!" zakliče banski glavar in prodre naprej, a Mogajičev samokres ga zvrne na zemljo; kmečki obroč se zožuje, bije, kolje in seka in kmalu ni bilo več čete haramij, ampak kup trupel. — "Odduška! Odduška je treba!" kliče Alapič, ki mu je počrnel od dima obraz in odbila kroglja perjanico. "Otroci, naskok! Vsi naskok! Stisnili nas bodo prokleti kmetje!" Za hip utihnejo vsi, a naenkrat zaropočejo bobni in zatrobijo trobente po celi vojski, in kakor pljuskne razburkano morje od trdno obrežje, tako se vrže gosta vojska na stubiški nasip. Podivjali so, znoreli so, pozabili so, da se tu deli smrt. Kroglja za kroglo udarja izza nasipa v gnečo, kamenje se kotali raz vrh, drobi glave in mečka kosti. Zastonj, sovražniki se vzpenjajo vedno višje. Sekira kolje glave, nož para rebra, mrtveci padajo vznak nazaj, a zopet kriče in vpijejo, zopet se vzpenjajo in plezajo eden drugemu po hrbtu, živi se mešajo z mrtveci. Oj! prvi Uskok je skočil na nasip! Zabliska se nož, Uskok opoteče in strmoglavi vznak navzdol. Vzpne se na vrh drugi, tretji. Bog! Topovi umolknejo. Cela reka se navali na nasip. Kmetje beže in pomečejo proč orožje. Beže! Lepoič, nesrečni bojazljivec, jim je zaklical od strahu: "Bežimo!" Izdajavec, strahopetnež, Bog naj ga ubije!

"Zmaga!" zakliče Alapič, "sedaj imamo odduška." Kakor široka reka se vlije vojska preko nasipa v mesto, kolje, seka ter se raztegne v širjavo.

"Junaki, obrnite se," zagrmi poveljnik, "sedaj navalimo mi v klanec." Vojska naskoči v gostih krdelih kakor severna burja, in razpršeni kmetje prhnejo izpod nje kakor suho listje. Tu in tam se še brani junaška četa, a močne sulice Zrinjskih so zlomile to malo krdelce. Stubičani se bijejo še vedno kakor znoreli, okoli njih se dviga cel nasip mrtvecev. Dvakrat vdarijo nadnje pod Alapičem, dvakrat jih odbijejo — a navale se v tretjič. S plamtečim očesom kliče Mogajič: "Bratje, ne udajmo se!" in prebode častnika, a med padcem izproži ranjenec samokres in zadene junaka v prsa. Mogajič se skloni in pade. Stubičani podivjajo in odbijejo četrti naskok. Tedaj dvigne Gubec bledega, ranjenega mladeniča, zajaha konja in zakliče tovarišu Pasancu:

"Drži se, brat! Koj se povrnem. Spraviti moram mladeniča na varen kraj."

Hitro zdirja navzgor proti cerkvici in nese Jurija noter. A Jane ni bilo tu. Gubec položi mladeniča na zemljo in mu odpne suknje. Z junaških prs mu je tekla rdeča kri. Gubec poklekne in se skloni nad Jurijem. Mladenič odpre motne oči.

"Ujec!" zašepeče, "peče, peče."

"Čakaj, sinko," vzdihne voditelj solznih oči, "da ti zavežem rano."

"Pusti, naj teče kri; tu ni pomoči," se nasmehne Jurij, "to je seme za svobodo naših vnukov. A kje je Jana, moja Jana?" dvigne ranjenec glavo.

"Ne vem, ne vem, sinko," reče Matija, ozrši se naokoli, "ni je."

"Ah, poljubi jo mesto mene! Pazi nanjo, prosim te! Zadela nas je nesreča. Oh, Lepoič, Lepoič! A čuj pokanje v dolini, še se bijejo naši."

"Še vedno," se skloni Gubec z glavo nad mladeniča, "to je zadnji vzdih naše svobode, zadnji! Bog!" — — —

"Zakaj, oh zakaj — — ujec — peče — —" mladenic se strese, stisne Gubcu roko, oči mu vztrepečejo in stegne se mrtev.

Gubec si pokrije obraz z rokama in zajoka, zajoka kakor dete, klečeč zraven mrtvega junaka.

Vedno bolj se je bližal cerkvi krik in vik. Stubičani so se umikali navzgor po griču, bijoč se in streljajoč, od vseh strani so vrvele okoli hriba gruče vojakov. Kmetje so prišli do ograje pokopališča in se branili besno. Pasanec je bil na umikanju ranjen in vjet. Sedaj niso imeli vodje, ne smodnika, ne svinca; dve tretjini jih je padlo. Uskoki so se zaletavali vanje kakor gladni volkovi, v rokah se jim je bliskal nož. Zgrabila sta se na pokopališču sekira in nož; po grobovih je divjal boj, človek pri človeku, pest pri pesti, glava pri glavi, duša pri duši, a po gričih teče rdeča kri, kakor da bi cvetele rože v snegu. Še cerkvena vrata branijo Stubičani. Tu stoje v krogu, mahajo okoli sebe s sekirami in kose uskoške glave. "Strahopetneži," kriči Alapič, "udrite, pobijte jih!"

"Stojte!" se oglasi v cerkvi glas in na prag stopi voditelj Gubec, držeč v vsaki roki samokres. Kmetom omahne orožje, omahne tudi vojakom.

"Si-li ti poveljnik?" vpraša Gubec Alapiča, ki je začuden gledal v ta nenavadni pojav.

"Sem."

"Čuj me! Daj tem ljudem Stubičanom svobodo in življenje, da ne umro po neumnem, ker imajo žene in otroke, v povračilo za to pa ti izdam, kje se je skril Matija Gubec, začetnik, poglavar upora."

"Če mi izdaš kmečkega kralja," vzklikne radostno Gašper, "naj bo, dam jim svobodo in pomiloščenje, ako mi izročiš Gubca."

"Prisezi pri krvi Odrešenikovi!"

"Prisegam pri krvi Odrešenikovi," dvigne Alapič tri prste.

"Tu sem, vzemi me," reče voditelj mirno in vrže proč puško, "ker Gubec sem — jaz."

"Ti?" prebledi namestnik banov.

"Da, jaz začetnik upora, poglavar vojske, jaz, branitelj svobode."

"Ali veš, kaj te čaka?" ga vpraša Alapič.

"Vem," odgovori Gubec, "pojdiva, pelji me, kamor hočeš."

"Peljite ga v stubiški grad, a te kmete branite pred vsako nezgodo."

"Z Bogom, bratje!" se obrne Gubec k zadnjim junakom svoje čete, ki so klečali solznih oči okoli njega. "Vstanite, samo pred Bogom se pripogiba koleno. Propali smo, Bog je hotel tako. Jaz bom umrl, a vi živite, vrnite se med svoje, da ne izgine naš rod. Ne obupajte, Bog bo pomagal, prišel bo dan svete svobode. Blagoslavljam vas in odpustite mi. Za nekaj vas prosim: vam zapuščam Jano, ubogo siroto, skrbite zanjo. Hočete?"

"Hočemo! Hočemo!" odvrnejo s povešinimi glavami in solznih oči kmetje, poljubljajoč roke svojega voditelja.

"Z Bogom, bratje! Z Bogom," svoboda! Z Bogom, moja zibelka, moj rojstni kraj!" zakliče Gubec, ločivši se od kmetov. "Gospod poveljnik, tu me imaš, pelji me!"

* * *

Nad stubiško dolino se razliva po vrhovih bleda mesečina; kamor ti seže oko, se blišči sneg kakor biseri, širom doline cveto po snegu krvave rože smrti. Šest ur se je ruvala v tej dolini svoboda in sila, šest ur se je lesketala tu prva iskrica zavesti hrvaškega naroda in ugasnila je. Hrvatje so odvzeli hrvaško svobodo. Kakor pokošeni z enim mahljajem kose, leže dolge vrste bledih, mrtvih junakov, istega obraza, istih potez, istega rodu, različne obleke, a istega prokletstva. Z bledo mesečino se meša rdeči požar gorečih vasi, iz katerih nosijo Uskoki svoj plen, v noč se razlega vpitje obupnih žena, a drevje ob poti nosi sredi zime čuden sad, na vsaki veji visi od mraza otrpel kmet, ki ga je obesil Uskok. Na gradu v Stubici je veselo. Gospod Alapič časti častnike. Počrnega obraza sedi grbec sredi pijane družbe, polni čaše, prepeva pesmi, kriči in vpije, slaveč z rujnim vinom propast kmečke svobode. Gospod Alapič časti svoje častnike z rujnim vinom, s sladko pečenko, z belim kruhom in s kmečkimi deklicami, ki so jih privlekli Uskoki siloma v grad. Vino teče, oči se iskre, pesmi done, a pogažena nedolžnost ljudstva vpije obupno do Boga iz svetlih oken stubiškega gradu. Na pokopališču spijo mrtvi junaki, a ena duša živi. Na pragu cerkvice sedi bleda Jana, v naročju ji počiva mrtvo telo neusojenega ji zaročenca. Deklica ga poljublja, objema in mu gladi lase in mu šepeče s solznimi očmi v uho: "Moj! Moj! Moj!"

Eno okno v stolpu stubiškega gradu je temno. Trdne železne mreže se oprijemlje dvoje močnih rok, vkovanih v verige, a za njima gleda bled obraz v to pusto mrtvaško polje. To je Gubec. Čuje gosposke pesmi in smeh, kmečko vpitje in jok. Solza zatrepeta na njegovem očesu in dvignivši svoje oči k zvezdicam, zašepeče v noč:

"Oj, ve srečne zlate zvezde! Tisočletja že gledate na svet, tisočletja se bo še oziral vaš pogled po svetu. Oj, srečne zvezde, ker moje strto srce mi pravi, da boste gledale tudi svoboden, srečen hrvaški narod moj."

XXXVI.

Medtem ko se je zbirala gospoda, da zatre kmečki upor, se je dvigalo ob Savi na štajerski strani mesto za mestom. Navdušenje je vzbudilo slovensko kri, povodenj se je razlila z mogočnimi valovi. Kmetje v Blanci so se vzdignili, v Rajhenburgu ni ostalo gospodi druzega, kakor trdo grajsko zidovje, pri Sevnici je stala na polju Elijeva vojska, Boštanj na Kranjskem je gorel s plamenom, Andrej Hribar je prinesel petelinovo pero v Radeče, kmetje grofa Lamberga pa so se s svojim županom na čelu oborožili. Zastonj jih je rotil grajski oskrbnik Janko Gvedič, naj ostanejo zvesti, naj branijo grad. Meščanje in kmetje so krenili proti Zidanem mostu in Laškemu in zapodili Gvediča, ki je priletel za njimi, nazaj. 6. svečana je prodrlo 500 Elijevih ljudi do štajerske Loke ob Savi. Množica je vdrla v dvorec župnika Jakoba Kekelja na Slapu, razbila kleti in odnesla vino. Vseh gosposkih brodov so se polastile kmečke čete. Trumoma se je zbiralo ljudstvo, da se pridruži Hrvatom. "Ni več davkov, ne mitnice, ne tlake, ne gospode, svoji smo." kliče povsodi kmečko ljudstvo in plaho so se stiskali najemniki nemških baronov. Še silovitejše pa je zavrelo med kmeti po smrečju štajerskih strmin na severu Save. Kozje, Pilštajn, Planina, Pišec, Kunšperk se strnejo v junaški krog, že se trese od strahu trdni celjski grad. Krepki kovač Pavel terc je dvignil v Planini sveto zastavo svobode in iz tisoč grl je zagrmel po slovenskih gorah in dolinah gromoviti klic: "Svoboda v imenu božjem!" in razjarjeno ljudstvo se je vrglo nad svoje trinoge. Iz male kovačnice v Planini so se vsule iskre proti nebu in kot bi trenil, se je vnel celi kraj. Ljudstvo od Svetega Jurja na Gorah vodita Gašper Martin in Jožef Skomin, pod gradom Herburgom je zbral svoje čete Jurij Zupan, na Bizeljskem zapoveduje do Save Krištof Pustak, v Pišecah pa zbira kmete Filip Viserič. Vsi so siti suženjstva, kakor gorski potoki so se zbrali vsi pod kovačevo zastavo, kličoč: "Prišla je stara pravda! Hrvatje gredo, z brati Hrvati pojdemo vsi!" Od začudenje so zatrepetale tanke jelke, med skalovjem se je preplašil od strahu orel, stari kristalni snežniki so se zalesketali živejše pod davnim jarmom, ker bilo je kakor da hoče odnesti burja vsa kamenita gosposka gnjezda, bilo je, kakor da hoče napočiti ista doba, ko je zdrobil Ljudevit Posavski Franke, bilo je, kakor da hočejo zasijati dnevi Samove krone, ker daleč za sneženim gorovjem, daleč iz temnega zelenja jelkine dobrave se je razlegal čarobni vzklik: Svoboda!

* * *

Pobožnih redovnikov v samostanu Sv. Jurija na tŠajerskem se je polastil opoldne dne 5. svečana 1573. grozen strah. Bilo je poldne in bratje redovniki so sedeli za dolgo mizo v svoji obednici, krepčajoč se z zlato kapljico ljutomerčana in z življenjem svetih očetov, ki jih je bral pobožen brat, sedeč pri veliki gorki peči. V tem hipu prileti brat vratar bled kakor zid in izusti:

"Bratje! Kmetje iz Planine gredo nad nas! Reši nas Bog sovražne sile!"

Opat, ki mu je padel iz roke nož, dene na svojo glavo črno čepico ter stopa počasi doli k samostanskim vratom, pred katerimi je bilo slišati zamolkel hrum, in pokuka skozi odprtion v vratih. Tolpa kmetov se je gnetla z orožjem pod samostanom, njim na čelu mračen, sajast orjak. Klobuk ima po strani, na njem vihra petelinovo pero; krepko njegovo telo je odeto z oprsnikom iz črnega žameta, na prsih ima bel platnen križ, ob boku mu visi sablja, za pasom ima zataknjen samokres, na rami ima železen bat. Zraven njega bobna silovito bobnar, oblečen v raztrgan plašč domobranske vojske, na glavi ima širok klobuk, za njim se dviga nad glavami cel gozd sekir, kos, sabelj in pušk. Tedaj stopi orjak na kamen in zakliče:

"Bratje! Pred sto leti so dvigali vaši dedje svoje pesti proti gosposkim gradovom in jim govorili: "Čujte, mi nismo psi, akoravno nismo gospoda. Daj te nam staro pravdo!" A gospoda se je smejala in podavila vaše dede. A danes je drugače. Danes ne dvigamo pesti, danes dvigamo železni bat, ker prišel je k nam v goste Hrvat, nas brat. Ako ste babe, pomečite proč puške in pokleknite pred gosposki bič. Ako pa ste ljudje, raztrgajte verige, brusite sablje, zlomite gosposki bič!"

"Zlomimo bič! Dvignimo bat!" se je razlegalo po gorah in okoli samostana.

(Dalje prih.)

Mastna hrana.

Nekateri ljudje se boje maščobe. Tudi če jedo šunko, vso mast skrbno obrežejo in puste na krožniku. To pa ni prav. Telo potrebuje kuriva, posebno pozimi. Odraščen človek mora zavžiti vsak dan po 60 gramov v jedilih se nahajajoče masti, da si ohrani telo čvrsto, drugače začne hujšati. Noge in roke so mrzle in pozimi na prstih ozebe. Če maščobe manjka v telesu, opeša kri, zaradi pomanjkanja kuriva se nabere po žilah preveč dušičastih snovi, ki ne zgore, ker manjka gorkote. Pozimi jej tedaj bolj mastne jedi in hodi na zrak! Če nisi bolan na želodcu, se boš dobro počutil.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

mislijo tukaj danes, da se je Italija uravnala po programu, ki ga podpirata prvi minister Lloyd George in predsednik Wilson.

Italija, kakor poročajo iz zanesljivega vira, je sedaj voljna opustiti svojo zahtevo po Dalmaciji.

Alzacija-Lotaringija bo veliko vprašanje, katero mora rešiti bodoča konferenca.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 29, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nezadovoljstvo v Avstriji raste.

Washington, D. C., 27. jan. — Poročila se množijo o nezadovoljnosti v Avstriji n živežnih izgredih na Ogrskem.

"Živežni položaj v Avstriji je bil vedno slab," je rekel visok uradnik. "Da je sedaj slabši, je brez dvoma resnično. Ogrsko je bilo vedno mnogo na boljšem nego Avstrija glede živeža, ker ima mnogo več plodovite poljedelske zemlje.

"V Avstriji so živežno vprašanje slabo reševali skoraj izza pričetka vojne. Razdeljevali niso prav in nikoli se niso približali temeljitosti nemškega sistema, ki vrši nadzorstvo od časa sejatve do časa, ko se pridelek postavi na obedno mizo ljudstva."

Redka požrtvovalnost.

V Barryju se je pred dnevi dogodil slučaj, ki nam kaže redko požrtvovalnost ljudi v najlepši luči. Nek sedemletni otrok je dobil hude opekline ter so ga prenesli v sanatorij. Zdravniki so izjavili, da more ostati pri življenju le, ako se mu oni del kože, ki mu je manjkal, nadomesti s koščkom kože živega človeka. Neka redovnica usmiljenka, ki je bila v sanatoriju, se je sama ponudila doprinesti to žrtev, samo da reši otroka. Njej so zdravniki odrezali kos kože in ga prišili otroku na ranjeno mesto, ki je vsled tega ostal pri življenju. Taki primeri požrtvovalnosti so pač redki.

Ponočno življenje v Mehiki.

V glavnem mestu meksikanske republike ne najde tujec onega ponočnega življenja na cestah, kakoršno vlada v evropskih glavnih mestih že v večernih urah. Na ulicah sreča človek le ponočne policijske straže, ki hodijo sredi ceste in ki dajejo vsake pol ure z močnim piskom znamenje prebivalstvu, da strogo oko zakona ne pozna niti ponoči odpočitka. V Meksiki ni velikih kavarn, ki bi bile pozno odprte, kakršnih je po velikih mestih mnogo. Namesto njih imajo majhne bare s par mizicami, v katerih pa ni prav posebno živo. Tupatam je nekoliko živahnejše pred gledališči, med predstavami in po predstavah, toda kmalu nastane tudi tu mir. Nasproti temu pa je zelo dolgo ponoči živahno v igralnicah, kjer igrajo tudi dame. Pred leti so bile hazardne igre v Meksiki strogo prepovedane in so jih smeli igrati le v klubih. Toda sedanja vlada je to preklicala, da je mogla pobirati od teh igralnic visok davek. Meksikanci so strastni igralci in zastavijo tudi poslednji cent, ker še vedno upajo v srečo. Da v Meksiki ni ponočnega življenja, je vzrok ta, da so meksikanske vlade v prejšnjih časih, da, celo zdaj lovile ponočnjake, jih oblačile v vojaško suknjo ter jih odpošiljale v vojaški tabor na severu. Vsled tega moški še zdaj ne prihajajo ponoči na cesto. Samo tujce nahajamo na cesti. Tujec uživa v Meksiki nekak rešpekt vladnih organov.

Nima nič.

John: "Ječmenček se baha, da bi ne mogel nikdo na svetu njegovega podpisa na čeku tako ponarediti, da bi mu banka kaj izplačala. Ali ima tako poseben podpis?"

Joe: "Menda ne; ampak na banki nima nič."

Lokalni zastopniki(-ice) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math Stefanich.
Bridgeport, O.: Pos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Angela Pregled.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans,.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastelo in Jakob Juvanich.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričer.
Millwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg(Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: George Weselich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo.: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Staunbaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelich.
Valley, Wash.: Miss Mary Torkar
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Youngstown, Pa.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini. Uprav. "A. S."

Naša velika in moderno urejena tiskarna

izdeluje najhitreje in najlično VSE VRSTE TISKOVINE ZA

slavna društva,
cerkve in šole,
trgovce in obrtnike,
ter zasebnike.

Prestavljamo iz slovenskega in drugih jezikov v angleškega in obratno.

Predno naročite tiskovine, kakor: Pismeni papir, kuverte, vizitke, nakaznice pobotnic, pravila in poročila, ali tiskovine za prirejanje veselic in razne druge take stvari. Pišite nam za cene, da si prihranite denar.

Amerikanski Slovenec

Prva slovenska unijska tiskarna v Ameriki.

V lastnem domu---1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

XIV.

Drugega dne so vsi dolgo spali razen vojakov, odločenih za staržo, in razen malega viteza, ki ni zanemarjal svoje službe zabavi na ljubo. Pa tudi mladi Novoveški je bil dokaj zarana na nogah, ker mu je bila Zofija Boska ljubša nego počitek. Čedno se je oblekel na vse zgodaj, odšel v ono sobano, kjer je bil plesal prejšnji večer, in poslušal, ali ne začuje gibanja v ženskih sobah.

V sobi, kjer je prebivala gospodična Boska, se je že slišal šum; nestrpnemu mladenču se je silno mudilo ugledati Zofijo. Torej vzame tatarski nož ter jame z njim dolbsti iz špranje v steni mah in gliho, da bi skozi to arzpoko vsaj z enim očesom zapazil Zofijo.

Pri tem delu ga zaloti Zagloba, ki je prišel z molkom v roki. Spoznavši, kaj se godi, se mu približa po prstih ter jame viteza s kokosovim molkom tepsti po hrbtu.

Ta je bežal, se zvijal in smejal ter bil ves zmeden, ali starec ga je preganjal brez prestanka in ponavljal:

"O ti Turek! Ti Tatar! Na! Na! Kje je tvoja nravnost? Za ženskami boš škilil skozi razpoke? Na! Na!"

"Vrli gospod! Nedostojno je rabiti molek za bič! Pustite me, nisem imel pregrešnih namenov."

"Nestojno je, praviš, tepsti kosga z molkov? Ni res! Saj tudi palmo blagoslavljajo na cvetno nedeljo, a vendar se tepo z njo. Ha! To je bil nekoč poganski molek, svojina Supankazijeva, toda jaz sem mu ga izpulil pod Zbaražem, in potem mi ga je blagoslovil papežev nuncij. Glej, pravi kokos!"

"Če je pravi, pa diši."

"Meni diši molek, tebi pa dekle. Moram ti še nekoliko podrgniti hrbet z njim, zakaj boljšega pomočka ni od molka, ako hočemo izgnati zlodeja."

"Nisem imel grešnega namena... kakor sem zdrav!..."

"Zgolj iz pobožnosti si dolbel luknjo v steni, kaj?"

"Nikakor iz pobožnosti, ampak iz nenavadne ljubezni, o kateri še ne vem ali me ne razžene kakor granato. Čemu tajiti, ko je pa res? Muhe poleti ne mučijo konja tako, kakor muči mene ljubezen."

"Glej, da ne bi bila to grešna strast, zakaj ko sem vstopil, niti stati nisi mogel mirno, nego si tolkel s peto ob peto, kakor bi stal na žerjavici."

"Ničesar nisem videl, kakor odkritosrčno ljubim Boga, ker sem šele dolbel luknjo."

"Ha, mladost!... Kri ni voda!... Jaz se moram tudi časih še krotiti, zakaj še tiči v meni lev, qui querit, quem devoret! Ako imaš čist namen, pa misliš na ženitev."

"Mislim na ženitev? Veliki Bog! Na kaj neki vse mislim? Ne samo da mislim, ampak tako se mi zdi, kakor bi me kdo drezal s šilom. Ali ne veste, gospod, da sem gospo Bosko že naprosil hčerke, od očeta pa imam tudi že dovolitev?"

"Iz smodnika in žvepla si ustvarjen. Krvnik te vzemi! Ako je temu tako, je to kaj drugega, toda povej mi, kako je bilo?"

"Gospa Boska je šla včeraj v stanico, da prinese Zofiji nov robec, jaz pa za njo. Obrnila se je: 'Kdo je?' Jaz pa se zgrudim prednjo! 'Tepite me, mati, toda Zofijo mi dajte, mojo srečo, mojo ljubezen!' Gospa Boska se je spametovala in mi rekla: 'Vsi vas hvalijo in vas imajo za vrlega plemiča; moj mož je v sužnosti in Zofija je brez varstva na svetu — toliko vam rečem, toda odgovoriti vam ne morem ne danes, ne jutri niti pozneje. Saj morate imeti, gospod, tudi dovolitev svojih staršev.' Po teh besedah je odšla, češ, da sem jo bil naprosil pijan. Pa sem ga tudi res imel v glavi..."

"Nič za to! Vsi smo ga imeli v glavi. Ali si zapazil, kako so Naviraghu in Anardratoma naposled zlezle kučme na ušesa?"

"Nisem opazil, ker sem premleval v duši, kako bi najlaže dobil očetovo dovolitev."

"A to je bilo težavno?"

"Proti jutru sva šla oba v stanovanje in ker je najbolje kovati železo, dokler je še vroče, sem si domislil, da je treba vsaj od daleč zvedeti, kako je oče zadovoljen z mojo izvolitvijo. Torej mu rečem: 'Čujte me, oče! Zofijo hočem dobiti na vsak način in potrebujem vaše dovolitve. Ako mi je pa ne daste, stopim pri Benečanih v službo in več me ne boste videli.' Oče mi pa jezen seže v besedo: 'Vrl sin si! Kar vse opravi sam brez dovolitve! Pojdi k Benečanom, ali pa vzemi dekle, toda to ti povem, da ti ne dam groša, ne samo svojega, nego tudi ne materinega deleža, zakaj vse to je moje'!"

Zagloba pomoli spodnjo ustnico naprej.

"O, to je pa slabo!"

"Počakajte, gospod. Ko sem to zaslišal, sem takoj dejal: 'Prosim, ali morda kaj potrebujem? Samo blagoslova mi je treba, nič drugega, zakaj poganskega imetja je pripadlo toliko na mojo sabljo, da mi zadošča za najemščino, da, celo manjša vasica bi se lahko kupila zanje. Kar se tiče materinega deleža, tega naj ima Evica za doto, in jaz ji dodam še eno ali dve perišči turkisov in atlasa in umetno predene volne, in ako bo slaba letina, pa še vas podprem z gotovino'."

Šele sedaj je očeta premagala radovednost.

"'Torej si tako bogat?' me vpraša. 'Za Boga odkod? Od plena? Saj si odšel z doma gol kakor turški svetnik'."

"'Bojte se Boga, oče!' mu odgovorim. "Enajst let že maham s tole pestjo, in kakor drugi pravijo, ne maham slabo, pa naj bi si ne bil nabral premoženja? Bil sem vpričo pri napadu na gradove, v katerih so imeli Tatarji in lopovi nakopičene znamenite zaklade. Pobijali smo tatarske veljake in cela razbojniška krdela in plen se je množil, množil. Jemal sem samo to, kar so mi priznali; nikomur nisem delal krivice, ali imetje je raslo. Ako bi človek varčeval, bi ga bilo dovolj za dve taki gospodarstvi, kakršno je naše domača'."

"A kaj je dejal nato stari?" vpraša Zagloba razveseljen.

"Oče je bil osupel, zakaj tega ni bil pričakoval, ali takoj potem je pričel stokati in oštevati mojo zapravljivost. 'Imenje,' je dejal, 'bi se množilo, ako ne bi bil sin tak vihar, tak veseljak, ki se najrajši proglaša za magnata, ki vse zapravi ter ničesar ne prihrani.' Nato ga je premagala radovednost in jel je podrobno izpraševati, kaj imam. Znajoč, da bom hitreje vozil, ako namažem voz s tem kolomazom, nisem tajil ničesar, nego sem še nekoliko dodal, dasi se sicer lažem kaj nerad. Mislim pa si: Resnica je oves, laž je rž. Oče se je prijel za glavo ter se zamislil. 'To in to bi se dokupilo, to bi se izvedlo, dobro bi se imeli, hranili bi se z medico, in kadar bi tebe ne bilo, bi jaz nadziral vse'. In ob tem se je dobri oče razjokal ter dejal: 'Adam! Ta deklica mi je zelo všeč, izvrstno bi ti pristojala in ker je pod hetmanovim varstvom, bi imel tudi korist od vsega. Adam!' — je nadaljeval, 'samo to drugo hčerko mi spoštuj, ne ugonobi je, zakaj tega ti ne bi odpustil še na smrtni postelji.' In jaz, gospod, sem se tudi razjokal ob samem spominu na Zofijino krivico. In objela sva se z očetom in se jokala, dokler niso zapeli petelini!"

"To je pretkan starec!" zamrmra Zagloba.

Nato pristavi glasneje:

"Tedaj bomo imeli skoro svatbo in novo zabavo v Hreptovu; saj imamo predpust."

"Ako bi bilo po mojem, bi jo imeli že jutri!" zakliče Novoveški razvnet. "Toda glejte, gospod, mojega dopusta bo kmalu konec, in služba je služba, moram se vrniti v Raškov. No! Gospod Rušič mi da nov dopust, to vem. Ne vem pa, ali gospodična in gospa ne bosta hoteli odlašati! Kadar pridem k materi, mi reče: 'Mož je v sužnosti,' kadar pridem k hčerki, pa mi pravi: 'Oče je v sužnosti.' — A kaj, ali držim morda tega očeta na vrvici? Odlašanja se pa tudi zelo bojim in bi najrajši pograbil duhovnika Kaminskega za sultano in ga ne izpustil, dokler ne bi najuporočil z Zofijo. Vendar, ako si ženske kaj vtepo v glavo, jim tega ne izpuliš več niti s kleščami. Zadnji groš bi dal, sam bi šel po očeta, toda kam in kako? Nihče ne ve, kje je! Nihče ne ve, ali ni že mrtev. Ako mi poreko, da moram čakati, dokler se ne vrne, pa utegnem čakati do sodnega dne."

"Petrovič z Naviraghom in Anardratoma odrine že jutri; kmalu bomo imeli novice."

"Bog pomagaj! Čakam naj šele novic! Pred pomladjo se to ne bi moglo zgoditi; do te dobe se pa posušim, kakor Boga ljubim. Vrli gospod! Vsi verujejo v vaš razum in v vašo izkušenost; izbijte vi ženskama to čakanje iz glave! Vrli gospod, na pomlad imamo vojno. Bog ve, kaj se zgodi! Saj se vendar hočem oženiti le s Zofijo, ne pa z njenim očetom; zakaj bi torej zdihal po njem?"

"Nagovori gospo in gospodično Bosko, naj odrineta v Raškov in se nastanita ondi. Tjakaj laže dojdejo novice, in ako Petrovič najde Boskega, bo imel bliže k vam. Potem storim tudi jaz, kar se bo dalo, ti pa naprosi gospo Barbko, naj se potegne zate."

"Ne opustim, ne opustim! Naj me zlodej..."

V tem zaškripljejo vrata, gospa Boska vstopi.

V tem zaškripljejo vrata, gospa Boska vstopi.

Preden se Zagloba utegne ozreti, se mladi Novoveški, kakor je dolg in širok, zgrudi pred gospo Bosko, pokrivši z velikanskim telesom dokaj prostora v sobi, in zakliče:

"Oče mi je že dovolil. Dajte mi, mati, Zofijo! Dajte mi, mati, Zofijo! Dajte mi, mati, Zofijo!"

"Dajte mu, mati, Zofijo!" ponovi za njim Zagloba z debelim glasom.

Hrup, ki sta ga napravila oba, je privabil ljudi iz sosednjih stanic; došla je Barbka, dospel je iz pisarne Mihael in takoj za njim se je prikazala tudi Zofija. Deklica si je kmalu domislila, česa se tiče vsa stvar; močno se je zardela, položila roke v krilo ter s povešenimi očmi stala poleg stene. Mihael steče takoj po starega Novoveškega. Ta pride, se nekoliko razjezi, da mu sin ni poveril te naloge, vendar pa se takoj pridruži sinovi prošnji.

Gospa Boska, ki res na svetu ni imela nobenega bližnjega varstva, se je razjokala ter naposled privolila v Adamovo prošnjo. Izrekla je tudi, da odide s Petrovičema v Raškov ter ondi počaka moža. Plakaje se obrne h hčerki.

"Zofija," ji reče, "ali ti je po godu namen gospodov Novoveških?"

Vseh oči so se obrnile v Zofijo, ona pa, stoječa poleg stene, je, kakor običajno, gledala v tla in rekla šele črez nekaj časa vsa zardela do ušes s komaj slišnim glasom:

"Pojdem v Raškov!..."

"Krasotica moja!" zahrumi Adam, skoči k njej, jo objame ter razvnet pritisne nase.

Nato zakriči, da se kar stene potresejo:

"Zofija je že moja! Zofija je že moja!"

XV.

Mladi Novoveški je odšel takoj po snubitvi v Raškov, da ondi gospe Boski poišče stanovanje, in črez štirinajst dni po njegovem odhodu je odrinila iz Hreptova vsa karavana dosedanjih gostov. Odšli so Naviragh, oba Anardrata, Kieremovičeva, Neresevičeva, Seferovič, gospa in gospodična Boska, oba Petroviča, stari Novoveški, nekoliko Armencev iz Kamenca, mnogoštevilni strežniki in oboroženi služabniki, ki so imeli paziti na vozove in na tovorno živino.

Petroviča in oba duhovna poslanca uzmiadzinskega patriarha so hoteli v Raškovu počiti, nabrati ondi novice o daljšem potovanju ter kreniti dalje na Krim. Ostala družba je sklenila, da se za dalje časa nastani v Raškovu in da do prvega diha toplega vetra počaka vrnitve jetnikov, zlasti Boskega, mladega Seferoviča in dveh trgovcev, katerih soprogi sta ju pričakovali že dolgo.

Pot je bila zelo nevarna, zakaj držala je črez široko puščavo in črez jarke, polne prepadov. Na srečo so smučale sani po visokem, a trdem snegu kaj dobro, in vojaške posadke v Mohilovu, Jampolu in Raškovu so kolikor toliko odvračale nevarnost. Azba-bej je bil odpravljen, razbojnike so bili obesili ali razpršili, Tatarji pa se pozimi niso spuščali v puščavo, ker ni bilo dovolj trave za živino.

Vrhutega je Novoveški potnikom obljubil, da jim z nekaterimi jezdeci prihiti naproti, ako mu dovoli Rušič. Potovali so torej vztrajno in dobre volje. Zofija je bila pripravljena iti z Adamom, ako treba, na konec sveta. Gospa Boska in dve armenski ženi so se tolažile, da se ondi sestanejo s svojimi možmi. Raškov se je razprostiral na kraju krščanskega sveta, v grozni puščavi; toda saj niso potovali tja za vse življenje, nego le za malo časa.

Spomladi se prične vojna; pripovedovali so o njej povsod na meji. Bilo je treba drage osebe očuvati pogube. Evica je bila ostala v Hreptovu. Pridržala jo je gospa Volodijevska. Oče temu ni dosti ugovarjal, saj jo je pustil pri vrlih ljudeh.

"Pošljem jo vam varno, ali pa pridem z njo sama," je dejala Barbka, "toda bržkone pridem z njo sama, zakaj rada bi kdaj v življenju videla ono grozno granico, o kateri sem slišala že toliko izza mlada. Na pomlad, ko na poti kar gomezi Tatarjev, bi mi mož tega ne dopustil, toda sedaj, ako ostane Evica, bom imela ugodno priliko. Črez dva tedna ga začnem prositi in črez tri tedne dobim dovolitev."

"Brez izdatnega spremstva vas mož tudi pozimi ne bo puščal."

"Ako utegne, pojde z nama sam, ako pa ne, naju s kakimi dvesto ali še več jezdeci pospremi Azija, zakaj čula sem da ga namerjajo poslati v Raškov..."

Tako se je končal razgovor z Evico. Barbka pa je razen vzrokov, ki jih je naštela Novoveškemu, imela še drug načrt. Hotela je Aziji olajšati zbližitev z Evico, zakaj mladi Tatar jo je jel vznemirjati. Kadarkoli sta se sešla, je sicer govoril, da ljubi Evico, da stara ljubezen ni ugasnila v njem, toda kadar sta bila z Evico skupaj, je zmerom le molčal.

Deklica pa se je v tem pustem Hreptovu strastno zaljubila vanj. Njegova divja, toda lepa rast, detinstvo, ki ga je prebil pod trdo roko gospoda Novoveškega, knežji rod in dolga tajnost, ki ga je bila zastirala, vse to jo je očaralo docela. In čakala je samo še trenutka, da bi mu odkrila srce, goreče kakor plamen — da bi mu rekla: "Azija! Ljubim te že izza mlada!" da bi mu omahnila v naročje in prisegla ljubezen do smrti. Toda on je stiskal zobe in molčal.

Evica je izpočetka mislila, da navzočnost očetova in bratova ovira Azijo. Pozneje pa jo je obšel nemir. Če bi bil oče ali brat oviral Azijo, zlasti dokler še ni imel domovinstva, bi ji smel odkriti srce vsaj sedaj ter ji reči, da jo ljubi; da, bil je dolžan izreči to tem bolj, čim več ovir bi jima zastavljalo pot.

Toda molčal je.

Naposled se je prikradel deklici v srce dvom in jela se je Barbki pritoževati o svoji usodi. Ta pa jo je mirila, govoreč:

"Ne tajim, da je to kaj čuden in kruto skrivnosten človek; toda prepričana sem, da te ljubi. Rekel mi je to nekolikokrat, sicer pa zre tudi drugače na tebe nego na druge."

Ali Evica je majala z glavo in ji je odgovorila otožna:

"Da, drugače, je res, toda ne vem, ali me gleda tako iz ljubezni ali iz sovraštva."

"Draga Evica, ne govori tako! Zakaj neki bi te sovražil!"

"A zakaj naj bi me ljubil?"

Barbka jo z drobno ročico pogladi po licu.

"Zakaj mene ljubi Mihael? Zakaj se je tvoj brat, komaj ugledavši Zofijo, takoj zaljubil vanjo?"

"Adam je bil zmerom vročekrven."

"Azija pa je ponosen ter se boji, da od očeta ne dobi koška, zakaj brat, ki je sam zaljubljen, bi se prej strinjal z njim. To je, to. Ne bodi glupa, Evica, in ne boj se. Na dobro razvnamem Azijo, in videla boš, kako je odločen."

(Dalje prih.)

Prehlajenje

je nekaj jako neprijetnega, zato je navada, da trpin išče hitro pomoč. Ljudje, ki so rabili Severove krogljice zoper prehlad in hripo (Severa's Gold and Grip Tablets), pravijo o uspešnosti tega leka v manj kot 24. urah po rabljenju, ako se vzamejo pravočasno. Mr. John Mikusek iz Buyck, Minn., nam je pisal sledeče: "Severove krogljice zoper prehlad in hripo so neprecenljive. Imel jih bom vedno priročno." Cena 30 centov v vseh lekarnah, ali pa pišite po nje naravnost izdelovateljem — W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Jan.

ANTON STRAŽIŠNIK,

1219 Summit Street, Joliet, Illinois.

Karpenter in Kontraktor.

Stavim in popravljam hiše in druga poslopja. Predno oddate kontrakt ali delo, vprašajte za moje cene. Vse delo jamčim.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

ATLAS — ZASTONJ.

Še imamo nekoliko ročnih atlasov celega sveta, katere damo zastonj onim naročnikom, ki pošljejo $2.00 naročnine, če za atlas vprašajo.

Posebno v sedanjem času je jako priročno imeti tak atlas, ko se pojavljajo velezanimivosti po celem svetu.

Pošljite $2 za naročnino takoj, da dobite atlas zastonj predno zaloga poide.

UPRAVA AMER. SLOVENCA.

NAPRODAJ

da se razdeli zapuščina

240 Akrov Farma

V WILL COUNTY,

blizu Custer Park, Ill. Proda se kmalu in prav poceni. Possession 1. marca 1918. Pišite na:

J. J. McDonald, Jr.

TRUSTEE,

175 W. Jackson Boulevard,

CHICAGO :: :: ILLINOIS.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(The Holy Family Society)

štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....Anton Nemanich st.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so deležni v bolezni cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad $3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 3408.00 dolarjev bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chi. Phone 376 N. W. 929.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

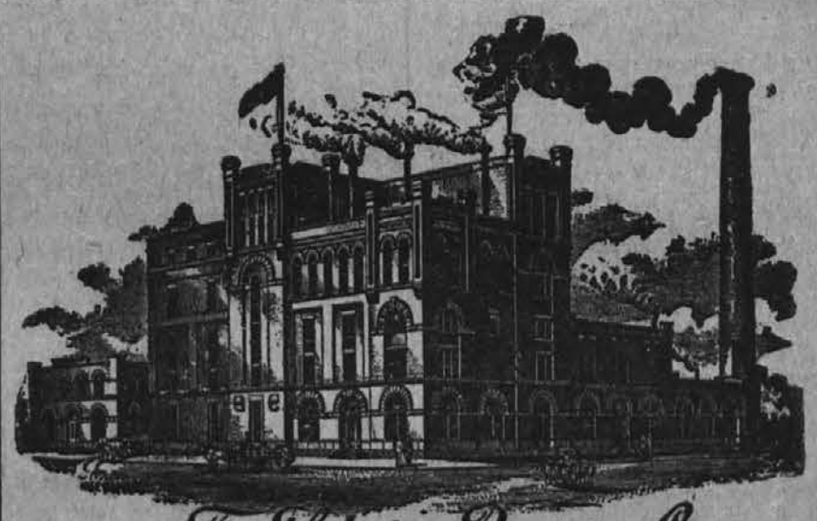

Fred Lehring Brewing Co

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.